

A nemvagyoni kár a versenytörvényben. A versenytörvény 35. §. 2. bekezdése a verseny bizonyos eseteire az ebből eredő nemvagyoni kárért is méltányos pénzbeli kártérítésre ad igényt. Minthogy általános magánjogunk a nemvagyoni kárra való igényt elvileg nem ismeri el, kétségtelen, hogy a versenytörvény hivatkozott szakasza a versenyjog területén erősen érezhető szükségletet elégít ki, amikor a nemvagyoni kárra való igényt megadja. A versenyjognak a személyiségi jogok körébe való besorozása — ha a személyiségi jog álláspontját valló felfogásba beleértelmezzük azokat a nézeteket is, amelyek a versenyjogot az Immaterialgüterrecht kategóriájába sorozzák — ma már általános elfogadott nézet és ebből már egymagában folyik, hogy a személyiségi jog megsértésénél a nemvagyoni kár iránti igény aktualitása kézenfekvő. A versenyjognak ezen személyiségi jogi jellege mellett is erősen domborodik ki, hogy a verseny az érdekelt felek üzleti gazdasági érdekeit érinti. A gazdasági vagyoni érdekek sérelmének reparálására rendelkezik a versenytörvény 1., 33. és 34. §§. és a vagyoni kárra vonatkozó rendelkezéseket egészíti ki a nemvagyoni kárt szabályozó idézett törvényszakasz. A jogtudomány a vagyoni és nemvagyoni kár fogalmait egymástól élesen elkülönítette és ennek a fogalmi tisztázottságnak alapján álll a versenytörvény is. Annál meglepőbb, ha a Kúria az elméleti tisztázás elért eredményeit elmossa. A vagyoni és nemvagyoni kár határvonalait eltüntető álláspontra helyezkedett.

A Budapesti Kir. Ítélőtábla felperes nemvagyoni kár-igényét elutasította és indokolásában kiemelte, hogy „a nemvagyoni, vagy más elnevezéssel: eszmei, vagy erkölcsi kártérítéssel a Tvt. 35. §. a vállalat eszmei javaiban súlyosabb sérelmet szenvedett versenytársat kívánta kárpótolni... felperes... személyiségét a hirdetés nem érintette, üzleti eszmei javaiban oly kárt, mely nemvagyoni kár címén megítélhető volna, nem szenvedett. Nemvagyoni kár nem igényelhető, ha a jogtalan cselekmény az eszmei javakban kárt nem okozott.” (Budapesti Tábla P. VII. 2122/1932.) A Kúria a nemvagyoni kárt — elégtételt — megítélte azzal az indokolással, hogy „nyilvánvaló lévén a felperes üzleti érdekeinek megkárosítása, szükségkép következik, hogy a Tvt. 35. §. 2. bekezdése értelmében a felperest az elégtételhez való igény is megilleti.” (P. IV. 2775/1932. Mindkét ítéletet közli a Hiteljogi Döntvénytár XXV. kötet, 155. lap.)

A táblai ítélet indokolásában utolsónak idézett mondat, hogy nemvagyoni kár nem igényelhető, ha jogtalan cselekmény az eszmei javakban kárt nem okozott, a maga tömör lapidaritásában önmagától értetődő. Ezzel szemben a Kúriá-

nak az az érve, hogy a nemvagyonni kár az üzleti érdekek sérelme címén jár, a vagyoni kárnak és a nemvagyonni kárnak olyan összekeverése, amelyen az elmélet és eddig a gyakorlat is szerencsésen túljutott. A Kúria ítélete a két fogalom elkülönítésében tehát visszaesést jelent, bírói gyakorlatunk egyik sokak részéről hangoztatott kritikája szerint a gyakorlatnak bizonyos értelemben vett kártérítésellenes tendenciája. A hivatkozott döntésével a Kúria a másik végletbe csapott át, amikor a táblai ítélet érvelése mellett hallgatagon megy el ugyan, de ugyanekkor mégis csak azt mondja ki, hogy nemvagyonni kár megítélhető akkor is, ha nemvagyonni kár nincs. A versenyjogi irodalomból hivatkozunk dr. Bányász — dr. Szegő kommentárjára: „az üzlet eszmei javaiban súlyosabb sérelmet szenvedett versenytársnak akarta a törvény azt az előnyt nyújtani, hogy amennyiben az okozott kár nagyságát, vagy az elmaradt haszon mennyiségét igazolni nem is tudná, ily esetben is megfelelő kártérítésben részesülhessen.” (109. l.) Ez az álláspont a törvény intenciójának tökéletes félreértése. Amikor a törvény a nemvagyonni kárigényt megadja, ezzel távolról sem a vagyoni kár igazolhatatlanságáért kíván surrogátumot nyújtani. A vagyoni kárnak és a nemvagyonni kárnak viszonya nem az, mint a kötbérnek és a kártérítésnek egymáshoz való viszonya, amely vonatkozásban a kötbér intenciója tényleg az, hogy a bizonyítás nehézségein a károsultat túlsegítse. Egyébként is abból a körülményből, hogy a nemvagyonni kár csak törvényben meghatározott bizonyos esetekben illeti a felet, érthetetlen volna, hogy a törvényhozó a vagyoni kár surrogátumául szánta a nemvagyonni kár megítélését, mert akkor ezt a surrogátumot miért nem nyújtotta mindazon esetekre, amikor a vagyoni kárra a jogot elvileg megadja. Nem lehet a nemvagyonni kárt a vagyoni kár surrogátumául felfogni és a törvény által felsorolt azon esetekből, amelyben nemvagyonni kár követelhető, kitetszik, hogy a törvény azon versenyesetekre korlátozta a nemvagyonni kárhoz való igényt, amelyekkel a jogaiban sértett fél a panaszolt eljárással személyiségi, eszmei javaiban is sérelmet szenved. Utalunk saját versenyjogi kommentárunkra: „nemvagyonni kár csak annak a sértettnek személyében keletkezik, kit a cselekmény speciálisan személyében érint, míg a csupán általános versenytárs minőségében érintett sértett nemvagyonni érdekeiben érintve nincs. Akinek nevével visszaélnék, az panaszolhatja nemvagyonni kárát is és a távolabbi versenytárs, akit a nevével való visszaélés üzleti érdekeiben háttérbe vet, azt csupán anyagi sérelem éri.” (Dr. Beck — Dr. Vám-

béry: A tisztességtelen versenyről szóló törvény magyarázata. 90. l.)

A versenytörvény javaslat indokolása bár a nemvagyoni kárral kapcsolatban utalt a vagyoni kár nehéz bizonyíthatóságára, mégis tisztán mutatja, hogy a törvény a nemvagyoni kárigénnyel az eszmei javakon ejtett sérelmet kívánták kiegyenlíteni. A javaslat indokolása kifejtette: „a nemvagyoni kár egyenértéke fejében követelhető kártérítésre irányuló igényt nem lehetett egész általánosságban megállapítani és az 1. §. általános rendelkezéséhez kapcsolni, hanem azokra az esetekre kellett korlátozni, amelyek a T-ben közelebbről körülírva a tisztességtelen verseny önmegnyilvánulásaiként jelentkeznek, amelyek az üzlet fentebb jelzett eszmei javainak súlyosabb sérelmével járnak.” A nemvagyoni kárnak, mint a személyiségi jogban szenvedett sérelem megtérítésének álláspontját vallja Meszlény (36. l.) és Kunz—Balázs (30. l.) kommentárja is.

B. S.